

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Narratio comica de amicitia Damonis ac Pythiae

Omichius, Franciscus

Noribergae, 1617

Actus V.

[urn:nbn:de:bsz:31-138648](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-138648)

Actus V. Scenar.

UXOR DAMONIS.

Quid causæ esse suspicer, quòd tam diu domo abest maritus meus desideratissimus? neq; unquam ex quo abest, vel unum apicem ad me scripsit? Equidem scribendi officium non magnoperè requirerem, modò illum benè valere, & benè rem gerere, mihi constaret. Nuper tabellarius quidam mihi nunciavit, illum in aula Syracusana vivere, & Regis Dionysii consiliarium esse. Quò nuncio sanè exhilarata, sed interim verita simul fui, ut maritus artem illam retinendi gratiam Principum satis calleat. Quod si diutius regali gratia fui liceret marito meo: nã ego me fortunatam judicarem, & splendidiore amictu ornata incederem: sicut aliæ honoratiores matronæ, pretiosis utuntur vestibus pelliceis, torquibus & armillis aureis, & reliquo mundo muliebri. Sed vitream ajunt esse fortunam, & cum maxime splendeat, frangi. Sic & ego paveo, ne regum favor, & aulæ conditio (quemadmodum serenum cælum) facile mutetur.

Verùm

Verum, quemnam ego procul adven-
tantem conpicor? Profecto, nisi me ocu-
li fallunt, maritus ipse est meus. Vos fa-
muli atque ancillae, intus recte omnia cu-
rate: & post me sequimini, ut herum ve-
strum, charissimum maritum meum, re-
ducem laeti excipiamus.

Actus V. Scena 2.

DAMON, UXOR DAMONIS, SYRUS
SERVUS, PHILOXENUS & MENEDEMUS,
UXORIS FRATRES: ALEXAN-
DER ET PHILIPPUS
AFFINES.

Iter quidem ad Lares paternos feliciter
confectum est. Sed cum reditum cogi-
to, animi angor. Neq; tamen illum sus-
pendere aut intermittere salva fide pos-
sum. Charum quidem corpus, chara vi-
ta, chara uxor, soboles chara. Sed non mi-
nus mihi charus est amicus tam fidelis, ut
mea causa nervo etiam cervicem praebe-
at. Egone illum negligam? egone dese-
ram illum, qui me oculis ac vita sua chari-
orem

orem habuit ? Fidem itaque servabo
intemeratam : Et uxorem meam ac li-
beros moriens Diis commendabo , &
bonorum virorum tutelæ. Sed en ipsa
procedit mihi obviam , de qua loquor.
Credo , quod animus adventum ipsi me-
um præfagiverit.

Salve, uxor optatissima. Quid fit, quid
agitur ? Valeſne cum ſuaviſſimis liberis?
Longa proculdubio vobis fluxerunt atq;
ingrata tempora, quæ hucusq; reditum ad
vos meum ſunt morata ?

UXOR. Diis pol habeo gratiam, mi Vir,
qui te incolumem , ad nos reduxerunt.
Ego cum liberis noſtris ſatis rectè valeo.
Sed quomodo tu interim valuisti, dum à
nobis abſuiſti tam procul ?

DAMON. Res noſtræ non ſatis ex ſen-
tentia ſucceſſerunt. Gauderem equidem,
mea lux, ſi fortunâ magis favente uterem.

UXOR. Quid mali evenit ? die obſecro:

DAMON. Res meæ non ſunt in eo ſta-
tu, quo vellem. Itaq; ſtatim per ſervulum
propinquos tuos accerſi jube. Illis epim
præſentibus narrabo omnia.

UXOR.

UXOR. Heu mihi, optime conjunx,
quam tristem apportas nuncium! Abitu
ocys Syre, & fratres atq; affines meos
ora, ne venire ad me cunctentur. Mari-
tum enim meum ad nos revertisse, qui de
rebus necessariis & gravissimis sermones
cum illis conferre cupiat.

SYRUS. Memor ero officii mei, & eos
dicto citius adducam. Sed videone illos
ipso? Herus meus redux salvere vos ju-
bet, utq; illico domum suam mecum ve-
niatis, rogat. Ardua enim negotia sibi
ait vobiscum tractanda esse.

PHILOXENUS. De felici adventu gra-
tulamur ipsi: atq; è vestigio te sequemur.
Quid narrat, quaeso? salvane sunt omnia?

SYRUS. Non hercle otium fuit mihi
sciscitandi, cum properè juberet. Hera ut
vos accerferem. Ipsi rem omnem co-
nosceris, simulatq; in aedes introjeritis. Hera
factum est, quod imperasti. Jam enim hic
aderunt, quos vocari jussisti.

MENEDEMUS. Magno me hercule
audiendi desiderio teneor, quid in exte-
ris regionibus factum sit affine nostro.

PHILOXENUS. Salvum te advenisse gau-
demus,

demus, Affinis desideratissime. Nam vix
quicquam spei de reditu tuo nobis fuit re-
liquum.

MENEDEM. Quid tu tristis es, Damon?
Nunquid iter non latis ex voto confeci-
sti? Ne quaeso nos cala. Nam aut conso-
lando, aut consilio, aut re ipsa pro virili te
adjuverimus. Edissere modo, quae sit cau-
sa aegritudinis.

DAMON. Vestram, optimi affines ac
necessarij, benevolentiam inde perspicio,
quòd ad preces meas statim nos accesserit-
is. Itaq; scire vos velim, quòd eruditio
mea ad magnos honores in aula Dionysij
Siciliae Regis me evexerit. Nam is & cõsi-
liarium suum me delegit, & ardua secre-
taq; negotia mihi commisit, & inter pri-
mos aulae suae familiares numeravit. Quae
res malè (ut suspicor) habuit ceteros, qui
non perinde eminebant dignitate, neque
Regis florebant gratia. Itaq; non quie-
verunt, donec falsis delationibus animum
Regis à me alienarunt, adeò quidem, ut
Rex me in carcerem conjectum suppli-
cio mox affici jussisset: nisi quidam auli-
corum vix magnis tandem precibus im-

I

petras-

petrasset à rege, ut ad res meas ordinandas domum me dimitteret: hac quidem lege, ut constituto tempore Syracusas redirem, & interim meo loco amicū quendam tanquam vadem substituerem: qui capitis periculo lueret, nisi ego ad dictum diem adessem. Sed promisi me bona fide rediturum, ac promissis etiam stabo sine dolo ac fraude. A vobis igitur, Affines ac necessarii, peto, ut uxorem, & liberos, & cunctam familiam vobis commendatam esse patiamini.

UXOR. Ah, quid insolens ex te audio, mi vir? Tūne miseram me deserēs? Tūne communem sobolem, parvulam sanè ac tenellam, præsidio tuo destitues? Tūne morti ultrò te objicies? Vestram fidem imploro, fratres atq; affines mei. Cavete per Deos immortales, ne vir meus in hac sententia persistat.

ALEXANDER Aff. Mirari satis non possum, Affinis conjunctissime, quòd conjugem ac liberos tuos amico posthabeas. An id facias ex officio boni viri, liberum cuivis relinquo iudicium.

DAM.

DAMON. Memini ego, quod sit viri bo-
ni officium.

PHILOXEN. Idcircone sororis nostrae
tibi conciliavimus nuptias, ut ea viduam
agens vitam, liberos videret orphanos,
atque omni parentis auxilio destitutos?
Hæcine est fides? Sed meliora de te no-
bis pollicemur.

PHILIPPUS. Et ego velim te minùs in
sententia pertinacem esse: sed uxoris &
amicorum precibus cedere, neq; admo-
dum sollicitum esse, quid vadè tuo fiat.
Tu quòd periculum evitaſti, habes cur
Diis agas gratias.

DAMON. Aliquid fortasse diceres, mi
Affinis, nisi jurejurando me obstrinxis-
sem, fore, ut elapsis viginti dieb⁹ redirem.

UXOR. Ne hic jurisjurandi scrupulus te
pungat, marite dulcissime. Satiùs enim
est pejerare, quàm & conjugem, & sobo-
lem, & vitam suam in discrimen adduce-
re. Et quamvis sexcenties juraveris: ta-
men non patiar, non sinam te à nobis se-
gregari.

PHILIP. Cogitandum & hoc tibi est,
juramentum vi aut metu expressum

I 2 non

non esse obligatorium. Et si igitur lingua
jurarit: tamen mentem injuratam geris.

DAMON. Atqui non ut talis, sic etiam
juramentis ludendum est. Reperit enim
vindicta nocentem: & qui perjurio sciens
fallit, non ipse tantum, verum etiam
posteri ejus sunt infelices. Si itaq; pejeran-
do vitam meam prorogarem: tum & me
fraus mea vexaret maximè: malæq; cogi-
tationes, & conscientia animi terrent:
& verò conjux quoq; mea ac liberi suavissi-
mi, juramenti à me violati poenas non
effugerent. Quo ore, qua fronte honestos
viros posthac aspicerem, si tantum in me
scelus admittere: amicumq;, in re dubia
fidem suam pro me interponentem per-
fidè inducerem, deciperem, destituerem,
proderem? Præstat, præstat, in qua, semel
honestè mori, quam vivere diu turpiter.
Itaq; ne mihi auctores estote, ut duas res
sanctissimas violem, Amicitiam ac fidem.

Illud potius facitote, quod cum antea
petii: tum nunc etiam magnoperè à vo-
bis peto: ut fidei & curæ vestrae conjugem
sobolemq; meam habeatis quam comen-
datissimam. Utq; executores sitis ulti-
ma

ma voluntatis meæ, quã sciens prudensq; his omnino tabulis comprehendî atq; declaravi. Ibi omnes possessiones ac facultates meas, & pecuniam tam numeratam, quã quæ in nominibus, consignatam invenietis. Aedes præterea meas urbanas, & prædia quædam rustica sciatis nemini esse oppignorata. Horum itaq; omnium bonorum meorum, uxorem ac liberos meos instituo hæredes. Vosq;, amici & necessarii mei, obsecro atq; obtestor, ut pro fide & religione vestra, ex commodo eorum, qui vobis commissi sunt, tutelam geratis. Quod si filii mei ex pueris exceferint: artibus liberalibus eos institui, moresq; eorum honestè formari curatote. Quin etiam uxoris meæ charissimæ, fororis vestræ rationè diligenter habetote: & ærumnas illi pro virili parte sublevatote.

Postremò quoniam tempus discessus, immò excessus mei instat: gratias vobis universis & singulis ago pro omnibus officijs, hætenus mihi præstitis: & vos deinceps benè valere, ac diu vitæ huius usura frui opto.

MENEDEM. Quandoquidem mi charissime

sime Affinis, stat sententia, ut à nobis digrediaris: I fanè, quò te fides ac jusjurandum tuum vocat. Quanquam vehementer nos illud perturbat, quòd malevolorum machinationibus & calumniis in has arumnas incideris. Speramus tamen, innocentiam tuam tandem à propitio aliquo numine resectum iri, & bonam causam adhuc triumphaturam.

Ad mandata ac postulata tua quod attinet: ne dubita, quin ita tutelam simus administraturi, ut bonorum virorum officium præsticisse meritò judicemur.

Actus V. Scena 3.

DAMON, UXOR, FILIOLUS ET FILIOLA, PHILOXENUS.

Confectis ergo, ut volebam, negotiis domesticis: properè jam iter longinquum ingredi necesse est.

Quamobrem, ô suavissima uxor mea quam ipsa luce chariorem habui, & ut propriam carnem fovi: Et à qua vicissim amatus cultusq; fui, ut par erat: tibi gratiam habeo pro fide conjugali, quovis tempore à te mihi declarata. Teq; majorem

in modum rogo , ut communes liberos
pro more tuo ames , & honestis moribus
informari cures. Negotia domestica , &
rationes pecuniarum omnes peculiari li-
bello comprehendendi , quem propinquis
tuis tradidi. Ii enim liberorum nostro-
rum tutores, ac tui curatores erunt: & vos
quibuscunq; modis poterunt , juvabunt
ac sublevabunt.

Quamobrem animo ejice curam ac
solicitudinem omnem. Bene ac felici-
ter vale, mea lux.

Uxor. Si ullis precibus locus est, mi-
vir, ô præsidium & dulce decus meum:
oro atq; obsecro, ut vitæ tuæ parcas, nec
memiseram mulierem, ac hos tenellos
liberos tuos in eas angustias redigas, ex
quibus expedire nos nunquam possumus.
Propone tibi quæso, marite optime, quæ
viduarum fors sit, quàm contemnantur
& negligantur, immò illudantur ab omni-
bus, adeò quidem, ut ne panis frustulo, aut
aquæ haustu illorum indigentia succur-
ratur. Cogita insuper, quàm sprete & ab-
jecte jaceant hominum doctorum orpha-
ni liberi: quos ne alloquio quidem digna-

tur quisquam. Tantum abest, ut auxilio
eos sublevare paratus sit. Hæc per Deos
immortales, cum animo tuo repetas, mi
vir, neq; me cum parvulis destituas.

DAMON. Non potest revocari propo-
situm, aut iter meum differri. Quapropter
mea conjunx, æquo animo hanc sortem
tuam perfer. Et vos dulcissimi liberi be-
nè valete ac vivite. Speraveram quidem
futurum, ut vos meâ cohortatione & e-
xemplo in viam virtutis deduceremini, ut
solatium & columnen essetis senectutis no-
stra. Verùm illa spes jam decollavit. Ita-
que adeste, & ultimum vale mihi dicite,
basiolumq; discedenti figite.

FILIOIUS. Absit, mellitissime Pater,
absit, ut à nobis discedas. Quin potius tu
domi nostræ diutius commoraris, & cum
suavissimâ materculâ vivis. Nam quid est,
quod tam procul à nobis discedere cupi-
as? Mane, mane, mi pater, ne te fortè im-
manes lupi, aut ursi in silvis adorian-
tur atq; dilanient & nos eâ ratione parente
charissimo orbatu esse cogamur.

UXOR. Ni hæc animum tuum emol-
liant: ferreus oportet, aut è scopulis natus
sis,

sis. Vide, quàm ardentem te amet filiulus,
ut etiam genua tua amplectatur.

DAMON. Noli flere, mi nate. Fortas-
sis enim brevi ad vos sum reversurus.

FILIOLA. Ah mi pater blandissime, ne à
nobis digrediaris. Ego enim novo stro-
phiolo te donabo, & pulcras è floribus
corollas tibi contexam, Mane nobiscum,
mi Pater, Vix enim te agnovi denuo : vix
nomen tuum exprimere jam didici : cùm
antea balbutirem potiùs, quàm parentem
nominarem.

DAMON. Atqui, ô suavissima puella,
brevi ad vos redibo. Nunc itaq; vale : &
tu Uxor vale.

UXOR. Hei mihi. postquam tu à me a-
bis, animo malè fit repentè miseræ.

DAMON. Mea uxor, expelle animo æ-
gritudinem Fieri enim potest, ut cum
bona fortuna, Regis Dionysii gratiam re-
colligam, ubi ille innocentiam meam
per spexerit. Dum igitur spiras, mea con-
jux, spera, & vale etiam atq; etiam.

UXOR. ô Cælum, ô terra, ô maria Ne-
ptuni! ô ubi sum, aut ubi non sum? Uti-
nam Jupiter malis exemplis eos perdat,

qui harum miseriarum fuerunt auctores :
optimumq; maritum meum, quem eheu
postremum jam vidi, in capitis inevitabile
discrimen adduxerunt! ô dolor, ô misera!
ô summe Jupiter, tu causam justam
adversus improbos defende. Tu inson-
tem virum meum indigno supplicio eripe.
Tu enim è caelo omnes mortalium
res justis oculis aspicias: tu hominum frau-
dulentorum artes intelligis & judicas. Ego
verò infelix interim crucior. Ah tene me
obsecro, ne cadam.

PHILOXEN. Ingredere in ædes, mea
soror, & quieto sis animo. Confido enim,
virum tuum indemnem futurum. Sceler-
atos autem istos pœnam admissi facino-
ris non effugituros. Durato igitur, & re-
bus temet servato secundis.

Actus V. Scena 4.

PHILETUS, HYBRISTES, MISOPHI-
LOSOPHUS, PHILOTYRANNUS.
DIONYSIUS, DROMO.

Hic equidem, ô Amici, vicesimus dies
est, ex quo hinc Regis cum venia dis-
cessit Damon. At illum rediisse, nondum
potui cognoscere. Hy-

HYBRI. Profectò grande scelus esset,
si perpetuò abesset, fidemq; Regi datam
frangeret.

MISOPH. Absit modò, si placet, quam-
diu volet. Est interim alius, qui pro ipso
luat pœnas.

PHILOTYR. Damonem quidem non
crediderim esse tam fatuum ac simpli-
cem, ut revertatur. Nam ille se pericu-
lum evitasse lætatur: ac domi cum uxore
& liberis securè vivit proculdubio.

HYBRIST. Verùm nõnne putas nobis
turpe esse, quòd ambo isti nostros cona-
tus eluserint, & viam qua effugerent, re-
pererint?

PHILOT. Regem adibo illico, eumq;
de hac re monebo. Sed commodè ipsum
advenientem video. Compellabo no-
strum omnium nomine.

Meministi proculdubio, sereniss. Rex,
quid non ita pridè denefario illo Damo-
ne fuerit decretum. Qui cùm pace tua do-
mum esset profectus: diebus viginti se ad
nos rediturum spondit. Atqui dies qui-
dè vicesim^o venit: sed Damon non venit.
Quod si lent^o eris in suppliciis irrogandis:
plures,

plures, ò Rex, Damonis impunitate ad peccandum illecti, turbas in hoc regno dabunt, vitæq; tuæ struent insidias. Quamobrem censeo, acerrima fieri debere iudicia, ut poena quidem ad paucos, terror autem ad multos perveniat.

DION. Pro Damone reum se supposituit familiaris ipsius Pythias ea lege, ut si ille ad diem non rediret, hic pœnam subiret capitis. Quandoquidem itaq; ultrò non ad carcerem tantùm, sed etiam ad mortem sustinendam se obtulit, nisi amicus denuo se sisteret: plectatur sanè capite. Volenti enim non fit injuria. Et cum ego ipse dehortarer Pythiam ab infano illo proposito: tamen ille, quòd nihil mali de Damone cogitaret, in incepto perstitit. Sed ut verum fatear, permutationem illam captivorum ea præcipuè de causa passus sum fieri: ut periculum facerem, an vera essent illa omnia, quæ priùs de sincera ac fideli amicitia sua jactaverant. Nunc vobiscum ipse supplicii Pythiæ spectator ero: ut cognoscam, quæ morientis extrema verba sint futura. Agite modò, & licetori continuo mandate, ut Pythiam ad suppli-

supplicium ducat, ac gladio caput ejus recidat.

PHILOT. Mox curabitur. Dromo, ubi es?

DROM. Adsum Here, quid vis? impera,

PHILOTYR. Ad lictorem ocys curre, & ut Pythiam è carcere eductum hodie obruncet, jube.

DROM. Parebitur mandatis tuis, Here: ne dubita.

Actus V. Scena 3.

DROMO, LICTOR, PYTHIAS, SERVUS
LICTORIS, DIONYSIUS.

A Rridebit lictori hic nuncius, fat scio.
Verum, si quod sentio dicendum est: cum urbis silvestribus versari mallet, quam cum isto cruoris avidissimo homine. Nam ubi ex me audiverit, sanguinem alterius per se fundendum esse: gaudio exultabit. Quamvis non nesciat, captivum illum Pythiam tam procul ab omni culpa abesse, quam ego sum. Ac nisi oculis parum prospicio, ille ipse istic adstat cum servulo. Heri itaque imperia volens nolens exsequar. Heus tu, serio edixit rex,
ut

ut Pythiam eum, qui vas pro Damone factus est, ex custodia in publicum productum, capite plectas,

LICTOR. Hic nuncius mihi gratissimus, & auro contrà charus est. Atq; utinam & tu similem lueres pœnam, meisq; manibus hodiè arbori infelici suspendereris! Adesdum servule: ut captivum illū è custodia tenebris extrahamus, & brevi tempore ad plures dimittamus. Sic enim confectis laboribus, dulce erit ad vesperam quiescere, & largiori haustu nos invicem recreare.

Tu Pythia, exire te hinc Rex jubet: factis enim diu hic cessatum est. Quod si spondisti: noxam quoq; præstò esse memineras. Nam ego caput tuum ita dextrè amputabo, quasi nunquam collo positum fuisset. Efficiamq; , ne pro quoquam posthac amico fidem tuam interponas. Nónne credis, me tam scitum esse artificem?

PYTHIAS. Quamvis tu nugator absis, tamen ego mortem a quo animo operam: nec quicquã de amici fide cõquerar. Nullus enim dubito, quin rediturus fuisset,

set, nisi vis major ipsum prohibuisset. Sæpius enim antehac animus ejus, omnis doli ac fraudis expers, mihi est perspectus.

LICTOR. Frustra hæc tibi occinis, Ego enim lubricam ipsius fidem censeo.

SERVUS LICTORIS. Vah! tu homo nimis es credulus Ego enim tùm demum rediturum opinor Damonem, cùm rectè ingredientur cancri. Ac sanè vervecum in patria is mihi natus videretur, si hîc in carcere mortem opperiri, quàm domum uxore ac liberis tutò mallet vivere.

PYTHIAS. Magnum necesse est impedimentum illi objectum fuisse. Nam alioquin promissis suis stetisset, fidemq; suam, & me periculò liberasset.

LICTOR. Quicquid illo fiat, non euro. Tu modò propera, ut iussu regis capefiam.

PYTHIAS. Mane fodes paulisper, dum ego regem, qui nobis obviam venit, extremum alloquar. Postmodò agas, quod lubet.

LICTOR. Hujus quidem voti te compotem facere non recusabo, Verùm ne longo

longo sermone nos moreris. Interim hoc poculum tibi propino.

PYTHIAS. Potum equidem non appeto. Sed potius regem affari desidero. Nam oculos suos in me direxisse videtur.

DIONYSIUS Scis Pythia, quod me dissuadente, tibi ipse hoc malum accersiveris. Quod ergo tibi intristi, nunc exedendum est: sic vetus verbum jubet. Nam quia rectè monentem audire noluisti: tibi hanc ærumnam necesse est imputes. Ego verò prudentiorem te existimassem, quàm ut tam temerè te objiceres periculo.

PYTHIAS. Etsi Clementissime Rex, mortem mihi oppetendam video, quam pleriq; mortales vel cogitatione perhorrescunt: neminem tamen accuso, cum sponte & consultò me reum pro amico supposuerim. Quia ergo ad diem dictam ille non redijt, adversis (ut auguror) casibus prohibitus: par est, ut egomet pœnam illam, quam mihi irrogavi, subeam. Ac sanè libenter & æquissima mente subibo. Hoc tamen te oro, Rex Serenissime: ut iram illam adversus Damonem conce-

conceptam, meo supplicio satiatus de-
ponas: ejusq; vitæ, quam ego mei capitis
supplicio redemi, parcas. Nam quovis sa-
cramento ausim contendere, ipsum pau-
cis diebus post Syracusas reversurum:
Cumq; me gladio percussum esse intelli-
get: tam impatienter mortem meam do-
licurum, ut aegritudine animi tantum non
conficiatur: ac propterea supplicaturum
tuæ majestati, ut eodem in loco eodem
afficiatur supplicio, quod ego in fide con-
stans pertuli. Quod si igitur postulaveris:
obtestor te, ô Rex, ne postulatis ipsius an-
nuas: sed ita clementer illum tractes, ut
permissu tuo incolumis ad suos redire, ac
passim prædicare possit, se fidelis amici o-
perâ ex carcere, ac præsentissimo mortis
periculo liberatum esse. Huic petiti-
oni meæ, ô Rex, si locus à te dabitur: æ-
quissimo animo sine dolore, sine querela,
sine gemitu, animam exhalabo meam:
nec in ipsa morte Damonis, amici dulcissi-
mi obliviscar.

DIONYSIUS. Hoc quidem optatū faci-
le à me fores, Pythia. Sed miror, quòd

K

etiam-

etiamnum pro illo deprecereis, qui si dem
fefellit, & te eò redegit, ut supplicium
perferre cogaris, quo ille dignus fuit. Ac
nisi per sceptrum hoc jurassem, te loco
ipſius jugulandum eſſe: utiq; vitæ tuæ par-
cerem.

Pythias. Nequaquam, ut mihi par-
cas, peto: dummodò meo Damoni,
quem brevi hîc adfuturum præſagit ani-
mus, ſatis cautum ſit.

Dionys. Illum quidem huc reditu-
rum, nunquam credidero. Nam fraude
ac malis artibus reſertum peccus habet.
Itaq; non eſt, quod de eo ſis ſollicitus. Ve-
runtamen ſi redierit aliquando: fidei ac
precibus tuis hoc dabitur, ut ille ab omni
pena ſit immunis.

Pythias. Pro hoc beneficio, quod
amico te daturum polliceris, ô Rex: tibi
quantas animus meus capere poteſt, ago
gratias: & ut diu feliciterq; huic regno
præſis, opto.

Jana

Jam perfice, lictor, quæ tibi imperata sunt. Paratus enim sum profunderè sanguinem meum, postquam mei capitis periculo amicum servavi. Est hic, estanimus lucis contemtor: & istum qui vitæ benè credat emi, quò tendit, honorem.

LICTOR. Ergo in genua humi procumbe, Pythia, nam paucis me expediam: & gladio meo acutissimo caput tibi præcidam dicto citius.

Actus V. Scenæ 6.

DAMON, LICTOR, SERVUS LICTORIS, DIONYSIUS

EUNUCHUS, SYMMACHUS, THEO-

DORUS CIVES: STHENIUS

SATELLÈS.

ME miserum, qui tandiu in itinere sum moratus! Vehementer enim animo angor, ac metuo, ne Pythias fidelissimus amicus meus capite jam sit truneatus. Iste enim strepitus ac

K 2   populi

populi frequentia, nescio quid mali de-
nunciare mihi videtur. ô Pythia, Pythia,
supernâ & vesceris aura Ætherea ?

LICTOR. Cujus hic vocem audire
mihi visus sum ?

SERVUS. Peregrini cujusdam vox ad
ad aures meas delata videtur.

LICTOR. Vah, ut in tempore adve-
nis ! Nam illo ipso momento, quo hic
Pythias vitam amissurus erat, tu Damon,
malo tuo fato impulsus, ades. Accede igitur
ad ignem hunc: calesces plus facis.

DAMON. O parce licitor, parce amico,
& gladium inhibe. Egomet enim adsum,
qui capite luam: in me convertito fer-
rum. O procul hoc à me absit, amicissi-
me Pythia, ut te in præsentissimum mor-
tis adducam periculum. Mallem enim
me nunquam natum esse, quàm videre,
ut innocens tu meâ causâ perires. Quare
surge, mi Pythia, ut egomet, quem Regis
sententia damnavit, extremo supplicio
afficiat.

DIONYSIUS. Quid ibi turbarum &
clamoris in populo oritur ?

LXXV.

EUNUCHUS. Ictum in hibe, licitor, dum
regi actutum hæc nunciavero.

SYMMACHUS Civis. Hic homo dice-
re possit, quid animi sit ei, qui vix tribus
digitis à morte remotus est? Proh Deum
fidem! quàm mirabiles sunt fortunæ vi-
ces! Ecce enim Pythias hic, cujus vita (ut
sic dicam) à tenui filo pendebat: oppor-
tunè adveniente Damone, ictum exit, &
capitis discrimine liberatur.

THEODORUS Civis. Dolendum pro-
fectò erit, si Rex istum, qui datæ fidei tam
probè memor fuit, occidi etiamnum ju-
beat: ac non potius spectatæ utriusq; fidei
vitam eorum condonet.

EUNUCHUS. Nunquam vidi quicquam
magis admirandû, O Rex, quàm id, quod
jam meis conspexi oculis.

DIONYS. Quidnam id est? dicocyus.

EUNUCHUS. Cùm jam licitor strinxis-
set gladium, ut uno ictu Pythiæ caput ab-
scinderet: eo ipso temporis puncto Da-
mon peregrè reversus, è turba profilit;
& clamore se ipsum præsentem esse testa-

K 3

tus

tus est: utq; amici in fontis vitæ parcere-
tur, postulavit.

DIONYSIUS. Mira narras, & quæ nun-
quam futura sperassem. Nam ne per som-
nium quidem, tam tenacem fidei Da-
monem futurum, cogitarem.

EUNU. Hinc igitur apparet, Rex Cle-
mentissime, quanta illi fide & vitæ integri-
tate præsent, qui calumniosè apud te sunt
accusati, quasi tibi fuissent insidiati. Certè
enim, nisi Damon optimâ niteretur con-
scientiâ, nunquam Syracusas rediisset, ubi
facile divinare potuit gladium cervicibus
suis impendere. Itaq; digni mihi viden-
tur ambo, qui clementiæ tuæ iudicio con-
serventur, ac vita donentur.

DIONYSIUS. Satelles, abi illico, & tam
Pythiam, quàm Damonem ad me acce-
dere jube. Sycophantas autem istos, qui
bonis viris perniciem machinati sunt, om-
nes multabo exfulio. Et sanè dudum
me cautiorem esse, nec tam multa susur-
ronibus quibusdam credere oportebat.

STENIUS Satelles. Heustu, LicTOR:
Licet tibi jam ocioso esse. Edicit enim
Rex,

Rex, mandatq; serio, ut captivos ambos
impunè dimittas. Audisti Regis senten-
tiam. Abi ergo, ac manum ab his absti-
ne.

LICTOR. Atqui nisi mercede prius
solutâ, ego hinc non abibo. Turpe enim
mihi est, manu & crumenâ ære vacuâ di-
scedere. Quod si sapius evenerit: nã ego
aut fame periero, aut coactus solum ver-
tero.

Ambo ergo ocyus è conspectu meo
vos subducite, atq; hoc votum à me au-
ferte: ut vel tellus ima vobis dehiscat, vel
Jupiter ad Erebi umbras fulmine vos adi-
gat! ô Pudor, ô dedecus! Itãne opimam
prædam è cassibus meis inopinatò ela-
psam esse! Hei mihi, cur illi priori non
statim caput amputavi, antequam alter
adveniens, impedimento mihi esset? Sed
ægroto dum anima est, spes est. Ita & e-
go confido, alios quosdam fore propedi-
em, qui in retia mea incidant, & hoc qua-
lecunque damnum periculo sui capitis
sarciant.

EUNUCHUS. Ecce tibi, Rex, fidum il-
K 4 lud

Iud amicorum par , eujus mutua & constans benevolentia , vel mortis periculo cognita & declarata fuit.

DIONYS. Obstupui Damon , cùm in ipso temporis articulo te ad nos reversum audivi. Et me hercle jam doleo , quòd nonnullorum persuasus obstrectationibus , gravius aliquid in vos statuerim . Nam fidem vestram per ipsas ærumnas lucere , hodiè perspexi . Itaq; rogo , ut quòd antè in vos peccaverim , mihi ignoscatis : meq; tertium in amicitiam vestram recipiatis : ac eandem mihi semper restemini , quam hoc die alter alteri fuistis testati.

DAMON. Nos primum grato animo hoc tuæ Clementiæ donum agnoscimus , quòd uterq; à morte liberati per te sumus . Quod verò in amicitiam nostram tertius adscribi cupis : eâ re magnopere latamur , optamusq; , ut tam adversis , quàm secundis rebus inviolatum perstet hoc fœdus . Quantum ad nos quidem attinet : non modò fidem intemeratam , sed etiam laterum nostrorum oppositus & corporum tibi pollicemur .

DION,

DION. Idem tibi per caput hoc iuro,
amorem constantem & puram fidem à
me vobis quocunq; tempore præstitum
iri. Nunc quoniam flebile principium
melior fortuna secuta est : intrò ibimus
in palatium : Vosq; deinceps semper ad
mensam meam accumbetis, & omnium
arcanorum consiliorum participes eritis.
Suadeo etiam ac hortor, ut è vestigio ta-
bellarium mittatis domum, qui conjuges
& liberos vestros latissimo incolumitatis
vestræ nuncio exhilaret; eosdemq; cum
familia & supellectile omni in hanc ur-
bem deportet : ut juxtà vobiscum fru-
ctum aliquem fidelis amicitiae vestræ per-
cipiant.

DAMON. Parebimus consilio & aucto-
ritati tuæ, Rex Serenissime.

STENIUS Satelles. Illi jam in arcem
euncti se receperunt. Ibi enim omnis ge-
neris ludicra instituentur certamina: qui-
bus ego quoq; intersim necesse est: Inte-
rim vos spectatores benè valete, & a-
micos probate, & probatos
amate.

PLAUDITE.